

AB „Mano bankas“

Tvarumo ataskaita 2022 m.

S. Moniuškos g. 27, LT-08115 Vilnius
Tel. +370 615 53694
El. paštas hello@mano.bank
www.mano.bank

Turinys

1. Bendroji informacija	- 3 -
1.1 Informacija apie organizaciją	- 3 -
1.2 Ataskaitos rengimas ir publikavimas	- 3 -
2. Banko veiklos modelis ir personalas	- 3 -
2.1 Veiklos modelis	- 3 -
2.2 Personalas ir darbo užmokestis	- 5 -
3. Valdysena	- 5 -
3.1 Organizacinė struktūra	- 5 -
3.2 Aukščiausių Banko valdymo organų atranka ir paskyrimas	- 6 -
3.3 Aukščiausi valdymo organai	- 6 -
3.4 Naujų darbuotojų įdarbinimas	- 7 -
3.5 Interesų konfliktai	- 7 -
3.6 Krizių komunikavimo planas	- 8 -
3.7 Kompetencijų užtikrinimas	- 8 -
3.8 Atlygio sistema	- 9 -
4. Strategija, politikos ir praktikos	- 10 -
4.1 Tvari plėtra	- 10 -
4.2 Įsipareigojimai	- 11 -
4.3 Įsipareigojimų priežiūra, kontrolė	- 11 -
4.4 Skundų nagrinėjimas	- 12 -
4.5 Atitiktis teisiniam reglamentavimui	- 13 -
4.7 Narystės asociacijose	- 13 -
5. Suinteresuotų šalių įtraukimas	- 14 -
6. Materialumas	- 14 -
6.1 Šiltnamio efektą sukeliančių dujų skaičiavimas	- 14 -
6.2 Materialumo vertinimas	- 16 -

1. Bendroji informacija

1.1 Informacija apie organizaciją

AB „Mano bankas“ (toliau tekste – Bankas) įregistruotas kaip akcinė bendrovė Lietuvos Respublikos įmonių registre 2019 m. sausio 2 d., pertvarkius nuo 1996 m. gegužės 30 d. veikusią kredito uniją „Mano unija“. Banko būstinė įsikūrusi Vilniuje, S. Moniuškos g. 27, LT-08115. Kitų padalinių ar atstovybių bankas neturi.

AB „Mano bankas“ veikia pagal Europos Centrinio banko 2018 m. spalio 15 d. išduotą specializuoto banko licenciją, leidžiančią verstis indėlių ar kitų grąžintinų lėšų priėmimu iš neprofesionaliųjų rinkos dalyvių bei jų skolinimu, prisiimant su tuo susijusią riziką bei atsakomybę, o taip pat teikti kitas finansines paslaugas, numatytas Lietuvos Respublikos bankų įstatyme ir Banko įstatuose. Bankas priima indėlius, teikia paskolas, vykdo mokėjimų operacijas, investuoja į skolos vertybinius popierius ir jais prekiauja bei atlieka kitas operacijas. Bankas teikia paslaugas Europoje veikiantiems juridiniams ir fiziniams asmenims. Pagrindiniai banko klientai yra Lietuvoje reziduojantys asmenys. Taip pat kasmet auga klientų kiekis iš Vokietijos ir Ispanijos.

1.2 Ataskaitos rengimas ir publikavimas

Banko tvarumo ataskaita (toliau – Ataskaita) yra parengta pagal „Global reporting initiative“ (GRI) standartą, kuris didžiąja dalimi sutampa su Europos Sąjungos nefinansinės informacijos atskleidimo direktyva (2014/95/EU). Tai antroji Banko tvarumo ataskaita, kuri apima 2022 m. veiklą. Ataskaitą parengė Banko tvarumo vadovas.

Siekiant įvertinti Banko veiklą aplinkos, socialinės ir valdysenos (angl. ESG) srityse, numatyta, kad Banko tvarumo ataskaita bus rengiama kiekvienais metais bei publikuojama Banko internetinėje svetainėje adresu www.mano.bank ne vėliau kaip iki kiekvienų metų gegužės 1 d. Tvarumo ataskaitos vertinamasis laikotarpis apima ir sutampa su finansiniais ir kalendoriniais metais (sausio 1 d. – gruodžio 31 d.). Ataskaitą tvirtina Banko valdyba.

2. Banko veiklos modelis ir personalas

2.1 Veiklos modelis

Banko verslo strategija yra nukreipta į dviejų verslo dalių vystymą – skolinimosi ir mokėjimo paslaugų teikimą. Banko skolinimo veikla yra orientuota į smulkaus ir vidutinio verslo (toliau – SVV) ir privačių klientų finansavimą. Pasiskirstymą tarp SVV ir privačių klientų finansavimo daugiausiai lemia rinkos sąlygos - konkurentų kiekis, vyraujanti kainodara rinkoje. Bankas finansavimą siūlo visoms pagrindinėms klientų grupėms - juridiniams asmenims ir fiziniams asmenims (paskolos būstui įsigyti, vartojimo paskolos su ir be užtikrinimo priemonių), ūkininkams.

Siekdamas vystyti SVV skolinimą, Bankas veikia trimis pagrindinėmis kryptimis:

- Valstybės remiamas skolinimas, įskaitant valstybės garantuojamas paskolas, paskolas, kurioms taikomas palūkanų kompensavimas, ir panašius finansinius instrumentus. Toks skolinimas ne tik padeda Bankui įgyvendinti jo verslo strategiją, bet ir prisideda prie kredito rizikos mažinimo.
- Skolinimas pasitelkiant partnerius - trečiuosius asmenis (sutelktinio finansavimo platformos, fintech įmonės). Ši kryptis padeda efektyviai išnaudoti turimus Banko resursus, kuomet Bankas perkelia klientų pritraukimą, rinkodarą ir paskolų administravimą partneriams.

- Tvarus skolinimas. Bankas pripažįsta ESG rizikų valdymo svarbą ir įsipareigoja prisidėti prie žaliosios pertvarkos, ne tik per skolinimo veiklą, tačiau taip pat ir mažindamas paties Banko CO_{2e} pėdsaką.

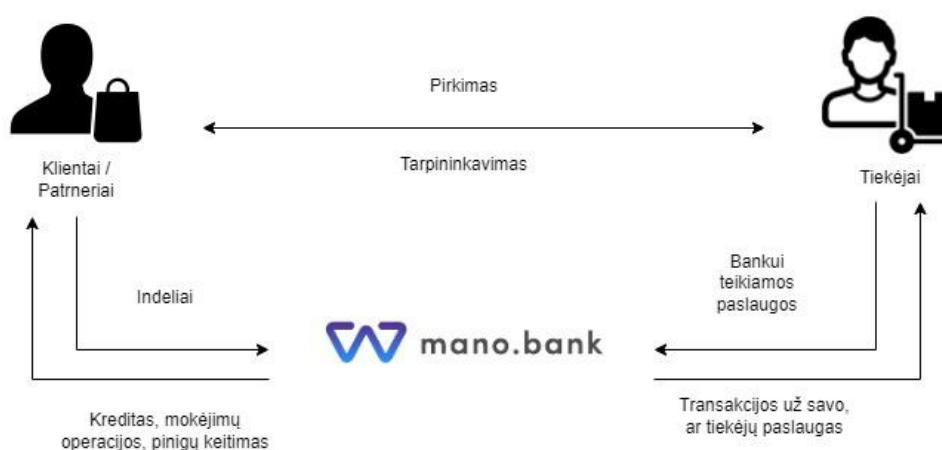
2022 spalio mėnesį Bankas pasirašė sutartį su Europos investicijų fondu (EIF) dėl 40 mln. EUR garantijų fondo suteikimo. Garantija suteikiama tvarioms paskoloms, arba tvarioms investicijoms pagal EIF reglamentavimą.

Banko mokėjimo paslaugų veikla nukreipta į nebankines finansų įstaigas (elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigos (toliau – EPI/MI)) bei aukštesnės rizikos klientus pvz., ne rezidentai, tarpusavio skolinimo platformos.

Bankas įgyvendina rizikos valdymu pagrįstą nebankinių finansų įstaigų aptarnavimo politiką. Šio verslo segmento dalis 2022 metais Banke augo. Banko klientai naudojami mokėjimo paslaugomis (tarptautiniais mokėjimais, kliento klientų lėšų saugojimo sąskaitomis, mokėjimų vykdymo sąskaitomis ir kt.). Mokėjimo paslaugų augimą nulėmė tokių infrastruktūros elementų, kaip prieigos prie SWIFT ir TARGET2 sistemos padidėjimas. Bankas mato potencialą mokėjimo paslaugų versle, todėl ketina vystyti šią verslo sritį. Tiksliniai Banko klientai ir toliau išliks Lietuvoje reziduojantys asmenys bei kitos Europos Sąjungoje licencijuotos finansinių paslaugų teikimo įmonės.

Bankas investuoja į ES valstybių vyriausybių vertybinius popierius. Didžiausią dalį investicijų portfelio analizuojamu periodu sudarė investicijos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolos vertybinius popierius. Pagal banko investavimo politiką Bankas gali investuoti tik į tokius skolos vertybinius popierius ir sandorius sudaryti tik su tomis sandorių šalimis, kurioms ar kurių patronuojančioms institucijoms nustatytas ilgalaikis investicinis reitingas. Reitingo reikalavimai netaikomi investicijoms į akcijas, įskaitant netiesiogines investicijas per fondus, išvestines priemones ir pan. Finansinės priemonės gali būti investuojamos (saugomos) ir jų operacijos atliekamos eurais, specialiosiomis skolinimosi teisėmis, auksu ir valiutomis šalių, turinčių ne žemesnį kaip investicinį ilgalaikį skolinimo reitingą nacionaline valiuta.

Pagal investavimo politiką Bankas turi platų pasirinkimų spektrą investavimo veiklai. Atsižvelgiant į esamą geopolitinę ir ekonominę situaciją, planuojamos ilgalaikės investicijos apsiribos euro zonos valstybėmis, turinčiomis Banko rizikos apetitą tenkinantį reitingą, o trumpalaikės investicijos galimos ir platesniame spektre, įvertinant ir pasveriant visas rizikas. Pagrindinis investavimo tikslas išliks toks pat ir bus nukreiptas į likvidumo palaikymą.

1 pav. Banko procesų tiekimo grandinė

2.2 Personalas ir darbo užmokestis

2022 metų pabaigoje Banke dirbo 83 darbuotojai. Tai 19 darbuotojų daugiau nei 2021 metų pabaigoje. 2022 metais atleistų, išėjusių iš darbo darbuotojų – 25, tai sudarė ~30% darbuotojų kaitą, vertinant nuo visų banko darbuotojų. Darbuotojų prieaugis buvo planinis. Darbuotojų skaičiaus didėjimas susijęs su Banko paslaugų plėtra, kuri numatyta strateginiame veiklos plane. Su Banko darbuotojais yra sudarytos neterminuotos darbo sutartys. Įprastas darbuotojų užimtumas - 40 valandų darbo savaitė. Bendras Banko darbuotojų savaitinis darbo laiko normos ekvivalentas – 0,95. Darbuotojams, kurių darbo funkcijoms vykdyti nėra būtinas fizinis buvimas Banko patalpose, yra numatyta galimybė pasirinkti mišrų (hibridinį) darbo organizavimo būdą, t.y. suderinus su tiesioginiu vadovu, darbo funkcijas vykdyti Banko patalpose ar dalinai nuotoliniu būdu.

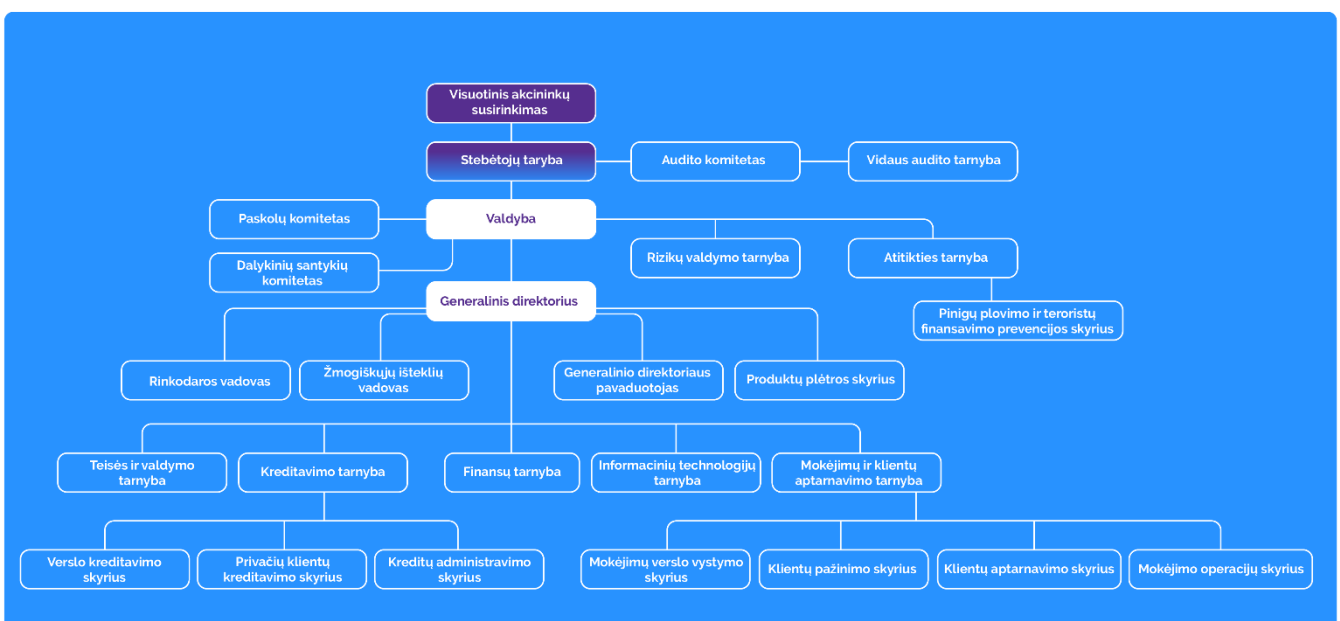
2022 metų pabaigoje Banke dirbo 44 moterys ir 40 vyrų. Vadovaujančių pareigų pasiskirstymas pagal lytį nėra žymus: 8 moterys ir 9 vyrai. Banke yra išlaikomas lyčių proporcingumo principas. Vidutinis išmokamas darbo užmokestis (DU) Banke siekia 3853 EUR (moterų – 3 251 EUR; vyrų – 4 435 EUR). Atlyginimų mediana – 3 606 EUR. Visi Banko darbuotojai – lietuviai. Didžioji jų dalis gyvena Vilniuje ar Vilniaus rajone. Užsienyje dirbančių darbuotojų Bankas neturi. Atsižvelgiant į tai, diskriminacijos rizika etniniu ar regioniniu pagrindu – minimali.

3. Valdysena

3.1 Organizacinė struktūra

Banke veikia 4 narių stebėtojų taryba ir 3 narių valdyba. Banko vienasmenis valdymo organas – generalinis direktorius. Banke įkurti trys komitetai: audito komitetas, paskolų komitetas ir dalykinių santykių komitetas.

Banko vadovais laikomi Banko stebėtojų tarybos ir valdybos nariai, generalinis direktorius ir jo pavaduotojai. Vadovaujantis Banko personalo politika, pagrindines funkcijas atliekančiais darbuotojais laikomi Banko aukščiausio lygio vadovai (įskaitant padalinių vadovus), antro ir trečio lygio kontrolės funkcijas vykdančios darbuotojai ir investicinius sprendimus priimančios darbuotojai.

2 pav. Banko organizacinė struktūra.

3.2 Aukščiausių Banko valdymo organų atranka ir paskyrimas

Banko vadovų ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tinkamumas eiti pareigas vertinamas atsižvelgiant į jų reputaciją, kvalifikaciją ir patirtį, galimus interesų konfliktus, asmens nepriklausomumą ir gebėjimą eiti pareigas savarankiškai bei išvengti nederamos kitų asmenų įtakos. Taip pat atsižvelgiant į Lietuvos banko 2018 m. patvirtintas gaires dėl kompetencijų ir tinkamumo vertinimo.

Vertinant vadovų ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų kvalifikaciją ir patirtį, atsižvelgiama į jų išsilavinimo lygį ir pobūdį, kvalifikacijos ryšį su Banko veikla, darbo patirtį finansų rinkos dalyviuose, eitas pareigas. Iš visų vadovų ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tikimasi ir teorinių ir praktinių bankininkystės žinių, kurios leistų suprasti Banko veiklą ir kylančias rizikas.

3.3 Aukščiausi valdymo organai

Banko stebėtojų taryba yra kolegialus valdymo organas, prižiūrintis Banko veiklos teisėtumą ir tikslingumą, atstovaujantis Banko akcininkų interesams bei kontroliuojantis Banko ir jo valdymo organų veiklą. Banko stebėtojų tarybą sudaro 4 (keturi) nariai, kuriuos 4 (ketverių) metų kadencijai renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Stebėtojų taryba renka ir atšaukia Banko valdybos narius, svarsto ar valdybos nariai tinka eiti pareigas.

Banko valdyba yra kolegialus valdymo organas, kuris priima pagrindinius sprendimus dėl Banko strategijos ir kasdienės veiklos, taip pat yra aukščiausias sprendimų priėmėjas. Valdybą sudaro trys nariai, kuriuos renka Banko stebėtojų taryba ketverių metų kadencijai.

Valdybos nariai yra atsakingi už atskirų strateginių veiklos sričių nuolatinę priežiūrą bei strateginių tikslų įgyvendinimą. Valdybos nariai pagal savo kuruojamas sritis betarpiškai dirba su Banko skyriais, tarnybomis. Banko valdybos narys Vytautas Olšauskas kuruoja tvarumo sritį. Tvarumas, kaip viena iš Banko prioritetinių sričių yra įtraukta į 2022 – 2024 m. Banko strateginį veiklos planą.

Administracijos vadovas (generalinis direktorius) yra vienasmenis valdymo organas ir savo veiklą vykdo vadovaudamasis Banko įstatais, Lietuvos Respublikos bankų įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais ir teisės aktais, Stebėtojų tarybos, Valdybos bei Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimais, Banko vidaus darbo tvarkos taisyklėmis. Administracijos vadovas užtikrina kasdienį visų Banko veiklos sričių valdymą. Administracijos vadovą renka ir atleidžia Banko valdyba. Administracijos vadovas yra tiesiogiai pavaldus Banko valdybai.

1 lentelė. Aukščiausi valdymo organai

Vadovaujantis darbuotojas	Valdymo organas	Pagrindinė darbovietė	Pareigos	Kitos įmonės, kuriose asmuo eina vadovaujamas pareigas	Pareigos
Pijus Ralys	Stebėtojų taryba	-	-	-	-
Kęstutis Olšauskas	Stebėtojų taryba	-	-	Asociacija „Lietuvos kreditas“	Valdybos pirmininkas
Rytis Laurinavičius	Stebėtojų taryba	UAB „Omnisend“	Direktorius	UAB „LM5“	Direktorius
Gintas Pošiūnas	Stebėtojų taryba	UAB „Pošiūno klinika“	Direktorius medicinai	-	-

Vadovaujantis darbuotojas	Valdymo organas	Pagrindinė darbuviė	Pareigos	Kitos įmonės, kuriose asmuo eina vadovaujamas pareigas	Pareigos
Vytautas Jonas Lapienis	Valdyba	AB „Mano bankas“	Administracijos vadovo pavaduotojas	Asociacija „Lietuvos kreditas“ UAB „Subačiaus namai“ UAB „Dorentina“	Valdybos narys Direktorius Direktorius
Vytautas Olšauskas	Valdyba	AB „Mano bankas“	Administracijos vadovo pavaduotojas	UAB „Crowdpear“	Direktorius
Aurimas Putna	Valdyba	AB „Mano bankas“	Kreditavimo tarnybos vadovas	UAB „Luna Brands“ UAB „Krono Trade“ MB „1337 idėjos“	Direktorius Direktorius Vadovas
Giedrė Blazgienė	Administracijos vadovas	AB „Mano bankas“	Generalinė direktorė	VĮ „Regitra“	Valdybos narė

3.4 Naujų darbuotojų įdarbinimas

Darbuotojų paieška Banke vykdoma šiais kanalais: vidiniais resursais, talpinant skelbimus internetiniuose paieškos portaluose ir socialiniuose tinkluose, vadovaujantis darbuotojų rekomendacijomis, jiems mokant premijas už pritrauktus kandidatus. Bankas taip pat naudojami darbuotojų paieškos paslaugas teikiančių partnerių pagalba. Banke dirba labai įvairaus profilio darbuotojai, kurių paieškai reikalinga speciali kompetencija, todėl tikslinga bendradarbiauti su skirtingomis darbuotojų paieškos agentūromis, kurios specializuojasi atitinkamo profilio darbuotojų paieškoje.

Darbuotojai Banke įdarbinami vadovaujantis vidinėse darbo tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka. Šios taisyklės nustato darbuotojų darbo laiką ir jo panaudojimą, darbo atlikimo vietą ir būdą, Banko darbuotojų bendrąsias pareigas ir kitus su darbo tvarka susijusius klausimus. Darbuotojai pasirašo su darbo santykiais susijusius dokumentus, kuriais apibrėžiamos darbuotojo teisės, pareigos, atsakomybės, pavaldumas, darbo specifika bei konfidencialumas. Taip pat darbuotojas prieš pradėdamas vykdyti darbo funkcijas Banke, yra supažindinamas su kitais vidiniais Banko dokumentais, susijusiais su Banko veikla. Užduotys darbuotojams skiriamos pagal jų darbo pobūdį ir turimas kompetencijas, siekiant įgyvendinti iškeltus Banko tikslus, užtikrinti atitiktą vidaus ir išorės teisės aktams bei atsižvelgiant į rinkos pokyčius.

2022 metais Banke buvo patvirtinta Lygių galimybių politika. Politikos tikslas - užtikrinti, kad Banke įdarbinant darbuotojus, darbo santykių galiojimo bei jų nutraukimo metu būtų laikomasi lygių galimybių principo. Lygios galimybės užtikrinamos, nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, narystės politinėje partijoje ar asociacijoje, religijos, ketinimo turėti vaiką (vaikų) ir kitais pagrindais, nesusijusiais su asmenų dalykinėmis savybėmis.

3.5 Interesų konfliktai

Banke nuo 2018 m. galioja Interesų konfliktų vengimo ir valdymo politika. Politikoje aprašyti pagrindiniai interesų konfliktų identifikavimo, valdymo, dokumentavimo ir atskleidimo principai, taip pat atsakomybės už jos nesilaikymą. Tinkamai organizuojamas interesų konfliktų valdymo procesas yra viena iš Banko veiklos valdymo proceso dalių. Tai leidžia formuoti ir palaikyti visų suinteresuotų šalių - klientų, darbuotojų, akcininkų, investuotojų, visuomenės - pasitikėjimą Banko vykdoma veikla.

Banko darbuotojai privalo įvertinti realius ir galimus interesų konfliktus, kurie yra ar gali kilti dėl šių asmenų santykių ir veiksmų, susijusių su Banku suinteresuotais asmenimis ir jų vengti. Bankas savo veikloje siekia valdyti situacijas, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas: kuomet darbuotojas naudojasi savo tarnybine padėtimi, kuomet atskleidžiama konfidenciali informacija, kyšininkavimas, šališkumas, prekyba poveikiu, turto užvaldymas, netinkamas sandorių sudarymas, konkuravimas. Taip pat Bankas siekia valdyti tiek realius, tiek galimus interesų konfliktus, kurie vienodai veikia Banko reputaciją.

Interesų konfliktai Banke identifikuojami bei valdomi taip, kad jų galimas neigiamas poveikis suinteresuotiems asmenims būtų eliminuotas arba maksimaliai sumažinamas. Rizikų valdymo tarnybos vadovas atsakingas už: Banko valdybos narių, komitetų vadovų ir narių bei Banko struktūrinių padalinių vadovų interesų konfliktų identifikavimą, vertinimą ir dokumentavimą. Banko vidaus audito vadovas yra atsakingas už Banko administracijos vadovo, Rizikų valdymo tarnybos vadovo, Atitikties tarnybos vadovo ir informacijos saugos pareigūną interesų konfliktų identifikavimą, vertinimą ir dokumentavimą. Nurodyta informacija yra teikiama Banko valdybai.

2022 m. Banke buvo patvirtintas Etikos kodeksas, kuriame aptariami verslo etikos ir darbuotojų elgesio bei veiklos principai, vykdant savo pareigas bei funkcijas Banke. Organizacijos vertybėmis paremtas Etikos kodeksas yra pagrindinis dokumentas, nubrėžiantis ribas tarp tinkamo ir netinkamo elgesio bei kuriantis pagrindą formuoti etišką elgesio kultūrą. 2022 m. interesų konfliktų ir Etikos kodekso pažeidimų nenusistatyta.

3.6 Krizių komunikavimo planas

Bankas savo veikloje užtikrina nuolatinę komunikaciją, kuri turi būti vykdoma tiek esant palankiomis, tiek nepalankiomis aplinkybėms ir sąlygoms, įskaitant krizės valdymo situacijas. Išorės komunikacijos priemonės esant ypatingoms ir krizinėms situacijoms turi užtikrinti, kad būtų tinkamai ir koordinuotai informuoti visi suinteresuoti asmenys bei būtų išvengtas ar sumažintas galimų neigiamų pasekmių poveikis Banko turtui ir reputacijai. Komunikacija kritiniais atvejais vykdoma atsižvelgiant į Veiklos tęstinumo plane nurodytus reikalavimus. Atskiro krizių komunikavimo plano Bankas neturi.

3.7 Kompetencijų užtikrinimas

Vertinant Banko vadovų ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų kvalifikaciją bei patirtį, atsižvelgiama į jų išsilavinimo lygį ir pobūdį, kvalifikacijos ryšį su Banko veikla, darbo patirtį finansų rinkos dalyviuose, eitas pareigas. Iš visų vadovų ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tikimasi teorinių bankininkystės žinių, kurios leistų suprasti Banko veiklą ir kylančias rizikas. Matant atskirų kompetencijų trūkumą, darbuotojams siūlomi mokymai. Bankas periodinio aukščiausio lygio vadovų kompetencijų vertinimo neatlieka.

Atsižvelgiant į nuolatinio darbuotojų kvalifikacijos kėlimo svarbą, Bankas yra numatęs augantį biudžetą mokymams. Pagrindinės mokymų kryptys – pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos (PPTFP) specialistų, informacijos saugos ir bendrųjų vadovų kompetencijų ugdymo mokymai.

Metinių Banko darbuotojų veiklos vertinimo pokalbių metu nustatytas kvalifikacijos tobulinimo poreikis yra aptariamas padalinio lygmenyje ir, vadovaujantis kiekvieno padalinio poreikiais, sudaromas visos organizacijos metinis mokymų planas. Mokymų biudžetas yra skirstomas atsižvelgiant į minėtą planą ir aukščiau nurodytas svarbiausias mokymų kryptis.

3.8 Atlygio sistema

Atlygio politikos priežiūrą Banke vykdo Stebėtojų taryba. Išorės konsultacijų atlygio sistemos klausimais 2022 m. nebuvo. Bankas savo veiklą vykdo Lietuvos Respublikoje, o trečiose valstybėse įsikūrusių patronuojamų įmonių ar filialų neturi. 2022 m. buvo atnaujinta ir 2022-03-31 valdybos protokolu Nr. VP-071 patvirtinta Atlygio politika.

Skyrimo ir atlygio komitetai Banke nesudaryti. Pagrindines funkcijas atliekančių darbuotojų vertinimą atlieka jų vadovai.

2022 m. atlygio nustatymo politika taikyta darbuotojams, galintiems daryti reikšmingą įtaką prisiimamai rizikai. Tokiais darbuotojais Banke 2022 m. buvo laikomi generalinis direktorius ir jo pavaduotojai, Vidaus audito tarnybos vadovas, Rizikų valdymo tarnybos vadovas, Atitikties tarnybos vadovas, Kreditavimo tarnybos vadovas, Kreditavimo tarnybos skyrių vadovai.

Banko atlygio politika nustatyta atsižvelgiant į siekį užtikrinti, kad atlygio nustatymo ir mokėjimo principai atitiktų ilgalaikius Banko veiklos interesus, verslo strategiją ir skatintų patikimą ir veiksmingą rizikos valdymą, padėtų išvengti interesų konflikto, o darbuotojai nebūtų skatinami prisiimti per didelę riziką. Atlygio politika taip pat siekiama užtikrinti darbuotojo gaunamo atlygio konkurencingumą Lietuvos finansinių paslaugų sektoriuje ir susieti atlygį su darbuotojo individualios veiklos įvertinimu.

Siekiant užtikrinti atlygio nustatymo skaidrumą ir suderinamumą su bendrąja Banko rizikos valdymo sistema, sprendimų dėl atlygio priėmimas yra decentralizuotas. Banko darbuotojų ir administracijos vadovui pavaldžių padalinių darbuotojų pastovusis atlygis nustatomas generalinio direktoriaus sprendimu, atsižvelgiant į patvirtintą Banko biudžetą. Valdybai atskaitingų padalinių darbuotojų pastovusis atlygis nustatomas Valdybos sprendimu. Valdybos narių, einančių kitas pareigas Banke, Generalinio direktoriaus ir jo pavaduotojų bei Stebėtojų tarybai atskaitingų padalinių darbuotojų pastovusis atlygis nustatomas Stebėtojų tarybos sprendimu. Visais atvejais nustatant pastovųjį atlygį vadovaujamosi 2022-12-12 valdybos protokolu Nr.VP-310 patvirtinta bazinio darbo užmokesčio nustatymo tvarka.

Kontrolės funkcijas vykdančių darbuotojų atlygis nustatomas nepriklausomai nuo verslo padalinių, kurių veiklą jie prižiūri, rezultatų.

Kintamasis atlygis skiriamas visiems banko darbuotojams (išskyrus Mokėjimų verslo vystymo skyriaus darbuotojus), vadovaujantis 2022-12-01 valdybos protokolu Nr.VP-310 patvirtinta bazinio darbo užmokesčio nustatymo tvarka. Kintamasis atlygis Mokėjimų verslo vystymo skyriaus darbuotojams skiriamas vadovaujantis 2023-01-09 valdybos protokolu Nr. VP-004 patvirtinta Mokėjimų ir klientų aptarnavimo tarnybos darbuotojų premijavimo tvarka. Išėtinės išmokos nustatomos pagal darbo teisės normų reikalavimus.

Atlygio nustatymo politikoje nustatytas maksimalus 100 proc. kintamojo ir pastovaus atlygio santykis (visuotinis akcininkų susirikimas šį santykį gali padidinti iki 200 proc.).

Kintamasis atlygis gali būti skiriamas tik atsižvelgiant į Banko atitinkamo laikotarpio veiklos rezultatus ir darbuotojo veiklos vertinimo rezultatus. Kintamasis atlygis skiriamas priklausomai nuo metinio Banko verslo plano ir (arba) biudžeto įvykdymo, taip pat priklausomai nuo individualių darbuotojo tikslų, nurodytų darbuotojo veiklos apžvalgos formoje. Kintamasis atlygis yra susietas su Banko ir darbuotojo veiklos rezultatais, todėl jo suma grindžiama bendru darbuotojo ir viso Banko rezultatų vertinimu. Vertinant kasmetinį kiekvieno darbuotojo indėlį, atsižvelgiama ne tik į finansinį indėlį, bet ir į nefinansinius

kriterijus (pvz., Banko vidaus taisyklių ir procedūrų laikymąsi, santykių su Banko klientais ir investuotojais standartų laikymąsi, kvalifikacijos kėlimą ir pan.).

Visas Banke mokamas atlygis 2022 m. buvo pastovusis, kintamasis atlygis nebuvo skiriamas/mokamas.

2022 m. Banko išlaidos darbuotojų atlygiui sudarė 4,1 mln. EUR, iš jų 543 tūkst. EUR išmokėta Banko generaliniam direktoriui ir valdybos nariams.

4. Strategija, politikos ir praktikos

4.1 Tvari plėtra

Valdybos patvirtintame Banko strateginiame veiklos plane 2022-2024 m. tvarumas išskiriamas kaip viena iš pagrindinių vertybių. Aplinkos, socialinių, valdysenos (angl. ESG) sričių stiprinimas prisideda kuriant papildomas naudas suinteresuotoms šalims, rizikų prevenciją ir papildomą verslo potencialą.

Banko kreditavimo politikoje apibrėžtas nekredituojamų veiklos sektorių sąrašas. Nekredituojami sektoriai: ekstrateritorinių organizacijų ir įstaigų veikla, ginklų gamyba arba prekyba, aukcionų organizavimas, brangakmenių ar juvelyrinių dirbinių gamyba arba prekyba, labdara, anglies ir lignito kasyba, neapdorotos naftos ir gamtinių dujų gavyba, metalo rūdos kasyba, tabako gaminių gamyba, kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba, oro transportas, lošimas ir lažybų veikla, su virtualia valiuta susijusi veikla, juodųjų, spalvotųjų arba tauriųjų (retų) metalų gamyba arba prekyba, dailės kūrinių gamyba arba prekyba.

2022-ais metais Bankas, siekdamas valdyti su tvarumu susijusias rizikas, patvirtino 2 tvarkas: su tvarumu susijusios rizikos valdymo ir informacijos atskleidimo planą bei su tvarumu susijusios rizikos valdymo politiką. Nurodytose tvarkose aprašyti pagrindiniai principai, kuriais vadovaujantis organizuojamas Banko su tvarumu susijusių rizikų valdymas. Tvarkos parengtos pagal Europos centrinio banko: Vadovas dėl klimato ir aplinkos rizikos (2020 m.). Tvarkose numatytas su tvarumu susijusios rizikos integravimo planas į kitas Banke valdomas rizikas. Iki 2022 metų pabaigos su tvarumu susijusi rizika buvo įtraukta į kredito riziką. Į kitas rizikas su tvarumu susijusių riziką numatyta įtraukti iki 2023 m. I ketvirčio pabaigos. Su tvarumu susijusius pagrindinius rizikos rodiklius, kurie apims aplinkosaugos, socialinę ir valdysenos sritis, numatoma įsivesti iki 2023 m. II ketvirčio pabaigos.

Su tvarumo rizikomis susijusi valdymo politika yra Bendrosios Banko rizikos valdymo politikos dalis, kurioje apibrėžti pagrindiniai rizikos valdymo principai, struktūra, uždaviniai, procesai, atsakomybės. Politikoje apibrėžiamos darbuotojų funkcijos ir pareigos, siekiant įgyvendinti su tvarumu susijusius rizikos valdymo tikslus ir uždavinius. Politika skirta visai Banko vadovybei ir Banko struktūrinių padalinių vadovams bei darbuotojams, taip pat Banko valdymo organų nariams. Kiekvienas iš jų atsako už tai, kad būtų laikomasi šioje Politikoje įtvirtintų principų ir procedūrų.

Už šios Politikos vykdymą, ataskaitų teikimą Banko valdybai atsakingas Banko tvarumo vadovas. Banko valdybos pirmininkas atsakingas už su tvarumu susijusius procesus Banke. Su tvarumo rizikomis susijusi lygių kontrolė apibrėžta Bendrojoje rizikų valdymo politikoje. Tvarumo vadovas periodiškai atlieka su tvarumu susijusios rizikos analizę trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Bankas periodiškai atlieka testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, siekiant identifikuoti didžiausią poveikį Banko veiklai turinčias su tvarumu susijusias rizikas. Bankas, rengdamas ir įgyvendinamas strateginį veiklos planą, turi atsižvelgti į su tvarumu susijusias rizikas.

2022 m. Bankas su Europos investiciniu fondu (toliau – EIF) pasirašė portfelio garantijų sutartį. Sutartis pasirašyta pagal naują programą „InvestEU“. EIF teiks garantijas paskoloms dviejose pagrindinėse politikos srityse: tvarios įmonės ir tvarios investicijos. Tvarumo garantija skirta smulkiam ir vidutiniam verslui (toliau SVV). Garantijos suma 25 mln. EUR. Į šias investicijas taip pat gali pretenduoti projektai, kuriais siekiama, kad paslaugos, produktai ir infrastruktūra taptų pritaikyta neįgaliesiems. Dar 15 mln. eurų paskolų pagal SVV konkurencingumo garantiją bus skirta nuo COVID-19 pandemijos nukentėjusioms SVV, kuriems pavyko stabilizuoti savo veiklą, bet yra reikalingas papildomas finansavimas – paskoloms refinansuoti, apyvartinio kapitalo atsargoms stiprinti ir tolesnėms investicijoms į vykdomus projektus.

2022 m. Valdyba patvirtino: Su tvarumu susijusios rizikos valdymo ir informacijos atskleidimo planą bei su tvarumu susijusios rizikos valdymo politiką, kurioje numatyta, kad iki 2023 m. Iki ataskaitinių metų pabaigos buvo įtraukta su tvarumu susijusi rizika į kredito rizikų valdymo sistemą. Nuo 2023 m. klientais suteikiantys gauti kreditą turi pateikti informaciją susijusią su įmonės tvarumu.

4.2 Įsipareigojimai

Bankas vykdydamas savo veiklą laikosi: Lietuvos Respublikos, Lietuvos banko (LB), Europos Centrinio Banko (ECB), Europos bankininkystės institucijos (EBA) reglamentų ir kitų su bankų veikla susijusių teisės aktų. Taip pat Bankas įsipareigoja laikytis tarptautiniu lygiu pripažintų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos principų.

2021 metais Banke generalinio direktoriaus potvarkiu buvo patvirtinta Aplinkosaugos strategija. Šioje strategijoje iškeltas pagrindinis tikslas – nuolatos mažinti Banko veikloje išskiriamą neigiamą poveikį aplinkai, taip prisidedant prie dalies Jungtinių Tautų nustatytų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo. Ši Aplinkosaugos strategija taikoma visoms Banko veikloms ir procesams: bankinėms operacijoms, darbui biure, administravimui, biuro aplinkai, atliekamiems pirkimams ir kt. Banko vadovybė yra atsakinga už tai, kad būtų skiriama pakankamai finansinių išteklių, siekiant įgyvendinti minėtoje strategijoje nurodytus tikslus. Šių tikslų įgyvendinimas bus atliekamas nuolat stebint Banko poveikį aplinkai. Už šioje dalyje nurodytų veiksmų atlikimą yra atsakingas Banko tvarumo vadovas.

4.3 Įsipareigojimų priežiūra, kontrolė

Banko iškelti tikslai ir įsipareigojimai yra nuolat prižiūrimi. Vidinę priežiūrą atlieka numatyti Banko padaliniai. Išorinę - valstybės institucijos. Banko kontrolės priežiūrai užtikrinti sukurta rizikų valdymo sistema, grindžiama trijų grandžių kontrolės principu:

- 1-oji gynybos linija – verslo procesų dalyviai, prisiimančios riziką ir užtikrinančios jos įsipareigojimų vykdymą;
- 2-oji gynybos linija – rizikų valdymo, atitikties ir kontrolės funkcijų dalyviai, atsakingi už rizikos valdymo politikos nustatymą, rizikos vertinimą ir rizikos valdymo priemonių taikymą;
- 3-oji gynybos linija – vidaus audito funkcijos dalyviai, atsakingi už organizacijos valdymo, rizikų valdymo ir vidaus kontrolės procesų ir priemonių testavimą ir jų efektyvumo vertinimą.

Trijų grandžių kontrolės principą papildoma rizikos vertinimu grįsta kontrolės sistema, kurioje Banko veiklos srities ar atskiro proceso kontrolę atlieka skirtingi struktūriniai lygiai – kuo aukštesnis rizikos lygis, tuo aukštesnis struktūrinis lygis vykdo rizikos kontrolę.

1. Stebėtojų taryba – atsakinga už Banko rizikos valdymo strategijos nustatymą ir bendrą rizikos valdymo proceso priežiūrą, taip pat užtikrina, kad Banke būtų veiksminga vidaus kontrolės sistema.
2. Audito komitetas (atskaitingas Stebėtojų tarybai) stebi ir vertina Banko vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų bei vidaus audito veiksmingumą.
3. Valdyba – atsakinga už rizikos valdymą Banke, nustato atskirų rizikų valdymo politiką ir prižiūri jos įgyvendinimą. Valdyba taip pat kontroliuoja kitų Banko padalinių veiklą, valdant riziką.
4. Rizikų valdymo tarnyba užtikrina Banko veiklos rizikos valdymą, prižiūri ir vertina rizikų valdymo procesus Banke.
5. Atitikties tarnyba užtikrina Banko veiklos atitiktį Banko vidaus ir išorės teisės aktams, atlieka reputacinės, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymą.
6. Finansų tarnyba vykdo likvidumo rizikos valdymo pirmosios gynybos linijos funkciją, užtikrina, kad Banko veikloje būtų įdiegtos tinkamos finansų valdymo procedūros ir procesai.
7. Vidaus audito tarnyba atsako už Banko vidaus kontrolės sistemos veiksmingumo vertinimą, priimdama rizikos valdymo priemonių ir rizikos vertinimo metodų tinkamumo vertinimą ir Banko veiklos atitikimo teisės aktų reikalavimams vertinimą.
8. Kitos banko tarnybos savo vykdomų funkcijų ribose veikia kaip pirmoji gynybos linija, užtikrina, kad jų priimama rizika atitiktų rizikos limitus.

4.4 Skundų nagrinėjimas

Nuo 2019 m. Banke galioja klientų skundų nagrinėjimo taisyklės. Šiomis taisyklėmis nustatomos asmenų skundų dėl Banko teikiamų finansinių paslaugų pateikimo, priėmimo, registravimo bei nagrinėjimo procedūros. Taip pat Banko atsakymų į skundus bei informacijos skundą pateikusiam asmeniui pateikimo tvarka. Šiose Banko taisyklėse naudojamos sąvokos sutampa su nurodytomis Lietuvos banko patvirtintose Finansų rinkos dalyvių gaunamų skundų nagrinėjimo taisyklėse.

Administruodami skundus, Banko darbuotojai privalo vadovautis pagarbos, žmogaus teisių, teisingumo, sąžiningumo, protingumo, objektyvumo, nešališkumo ir operatyvumo principais. Skundai banke nagrinėjami neatlygintinai.

Kiekvienas fizinis arba juridinis asmuo, kuriam Bankas teikia finansines paslaugas, manydamas, kad Bankas pažeidė jo teises ar įstatymų saugomus interesus, turi teisę raštu kreiptis į Banką nuroydamas skundo priežastį. Skundas gali būti pateikiamas per 3 mėnesius nuo skundo pagrindo dienos. Skundai teikiami užpildant Banko formą.

Tinkamai užpildytą skundą Bankas registruoja skundų žurnale. Kiekvienas skundas Banke privalo būti išnagrinėtas. Išnagrinėjus skundą ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų (jei skundą pateikia vartotojas) arba per 30 kalendorinių dienų (jei skundą pateikia klientas, kuris nėra vartotojas) pateikiamas skundą nagrinėjusio asmens arba komisijos sprendimas.

Siekiant nustatyti Banko veiklos trūkumus ir potencialią teisinę arba operacinę riziką, Banko valdyba nuolat, bet ne rečiau kaip kartą per metus, vertina skundų nagrinėjimo rezultatus. Banko teisės ir valdymo tarnybos darbuotojai ne vėliau kaip per 2 mėnesius pasibaigus kalendoriniams metams Lietuvos bankui pateikia gautų skundų nagrinėjimo rezultatų vertinimą.

2022 metais iš klientų buvo gautas vienas skundas. Skundas buvo atmetas, nes jį pateikė ne Banko klientas.

4.5 Atitiktis teisiniam reglamentavimui

2022 m. Banke atitikties funkcija ypač aktyviai buvo vykdoma pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje, siekiant sustiprinti Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų įgyvendinimą ir pašalinti Lietuvos Banko inspektavimo metu nustatytus neatitikimus šioje srityje. Taip pat didelis dėmesys skirtas asmens duomenų apsaugai, užsakomųjų paslaugų (angl. *outsourcing*) rizikos valdymui (svarbių užsakomųjų paslaugų sutarčių stebėsenai ir kontrolei), reikalavimų kredito rizikos valdyme, nuotolinio sąskaitų atidarymo procesų tobulinime, IRT ir saugumo rizikos valdyme bei įgyvendinimui.

Lietuvos bankas nustatė, kad Bankas netinkamai laikėsi Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimų. Už tai specializuotam bankui skirtos poveikio priemonės. Patikrinimo metu nustatyta, kad Banko vidaus procedūrose nebuvo tinkamai reglamentuotos sustiprinto kliento tapatybės nustatymo priemonės, praktikoje dalis jų nebuvo įgyvendinamos arba buvo įgyvendinamos netinkamai, nuolatinė kliento dalykinių santykių ir operacijų stebėseną bei tarptautinių sankcijų įgyvendinimas turėjo trūkumų. Už nustatytus pažeidimus skirta bendra 165 tūkst. EUR bauda.

Lietuvos bankas taip pat nustatė, kad trūkumų turėjo ir Banko visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas, o klientų informacijos atnaujinimo procesas ne visada buvo atliekamas nuosekliai ir nustatyta tvarka. Už šiuos pažeidimus Bankui skirti įspėjimai.

Bankas po atlikto inspektavimo ėmėsi veiksmų siekdamas pašalinti nustatytus teisės aktų pažeidimus ir kad jie nesikartotų ateityje. Iki 2023 m. balandžio 1 d. Bankas įpareigotas pateikti nepriklausomos audito įmonės išvadą, kuri patvirtintų, kad nustatyti pažeidimai yra pašalinti, o naujos įdiegtos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonės yra tinkamos ir veiksmingai taikomos praktikoje. Bankas po ataskaitinio laikotarpio iki nurodyto termino pašalino pažeidimus. 2022 m. Lietuvos bankas Inspektavimų neatliko.

4.7 Narystės asociacijose

Bankas nuo 2012 m. – Asociacijos „Lietuvos kreditas“ narys. Ši asociacija priklauso Jungtinių Tautų judėjimui „Global Compact“. Asociacijos tikslai: sutelkti finansines įstaigas problemų sprendimui, kelti finansinių įstaigų kvalifikaciją, atstovauti asociacijos narių interesams. Asociacija „Lietuvos kreditas“ ir jos nariai veikia atsakingai: nedarydami žalos aplinkai, bendruomenei, kitoms suinteresuotoms šalims. Taip pat nurodyta asociacija atstovauja savo nariams kurdamą ryšius su valstybinėmis ir kitomis institucijomis, organizuoja mokymus, mėnesinius susitikimus, kurių metu keičiamasi patirtimi, aptariamoms rinkos aktualijoms ir kiti nariams aktualūs klausimai. Bankas būdamas Asociacijos nariu yra įpareigotas laikytis šios įstatuose nustatytų nuostatų.

Nuo 2021 metų Bankas – Lietuvos atsakingo verslo asociacijos narys (LAVA). Ši asociacija vienija įmones ir organizacijas, kurios vadovaujasi atsakingos ir tvarios veiklos principais: gerbia darbuotojų, žmogaus ir darbo teises, tausoja aplinką, rūpinasi klimato kaitos iššūkiais, kovoja su korupcija ir siekia pilietinės visuomenės įsitraukimo. Banko tvarumo vadovas yra tiesiogiai susijęs su nurodyta asociacija bei aktyviai dalyvauja jos veikloje, kadangi jis yra šios asociacijos valdybos narys.

2022 metais Bankas įstojo į Asociaciją „Fintech HUB LT“. Ši asociacija šiuo metu vienija 60 fintech sektoriaus dalyvių Lietuvoje. Asociacija nuolat bendrauja su reguliatoriais, tokiais kaip Lietuvos banko ar Vyriausybės atstovais, bei kitomis atsakingomis institucijomis. Taip pat minėta asociacija siekia padėti sudaryti palankias sąlygas fintech įmonių veiklai ir prisidėti prie to, kad Lietuva taptų šios srities įmonių traukos centru ne tik Baltijos regione, bet ir visoje Europos Sąjungoje. Bankas,

tapęs „Fintech Hub“ nariu, galės dar sparčiau tobulėti ir gerinti savo procesus, nes turės galimybę dalintis žiniomis ir gerosiomis praktikomis su pažangiausiomis fintech įmonėmis.

5. Suinteresuotų šalių įtraukimas

Bankas, skelbia su Banku susijusią informaciją plačiai visuomenei ir visiems kitiems Banku suinteresuotiems subjektams: visuomenei, verslo partneriams, investuotojams, darbuotojams. Oficiali informacija skelbiama Banko internetinėje svetainėje www.mano.bank, kurioje suinteresuoti asmenys gali rasti informaciją apie Banko teikiamas paslaugas, metines finansines atskaitomybes, viešas politikas, taip pat darbo laiką, kontaktus.

Kiekvieno ketvirčio pabaigoje darbuotojai kviečiami užpildyti anoniminę darbdavio vertinimo apklausą. Apklausa siekiama įvertinti darbuotojų pasitenkinimą darbo sąlygomis, vadovybe. Tuo pačiu darbuotojai teikia pasiūlymus darbo sąlygų gerinimui. Administracijos vadovas apklausos rezultatus ir pasiūlymus pristato visiems Banko darbuotojams. Pristatoma atlikta lyginamoji analizė, aptariami pasiūlymai ir jų įgyvendinimas.

2022 metais Banke buvo išrinkta trijų asmenų darbo taryba - darbuotojų atstovaujamas organas. Tarybos rinkimus, sudėtį, teises ir pareigas reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbo kodeksas. Tarybą sudaro 3 nariai. Tarybos funkcijos - ginti darbuotojų profesines, ekonomines ir socialines teises, atstovaujant darbuotojų interesams. Darbuotojai pasiūlymus tarybai teikia tiesiogiai, jie svarstomi nustatyta tvarka.

Bankas neturi suinteresuotų šalių įtraukimo politikos. Ją numatyta parengti iki 2024 m. Politikoje bus apibrėžta, kas yra Banku suinteresuotos šalys, suinteresuotų šalių įtraukimo tikslai ir kaip organizacija siekia užtikrinti prasmingą bendradarbiavimą su suinteresuotomis šalimis.

6. Materialumas

6.1 Šiltnamio efektą sukeliančių dujų skaičiavimas

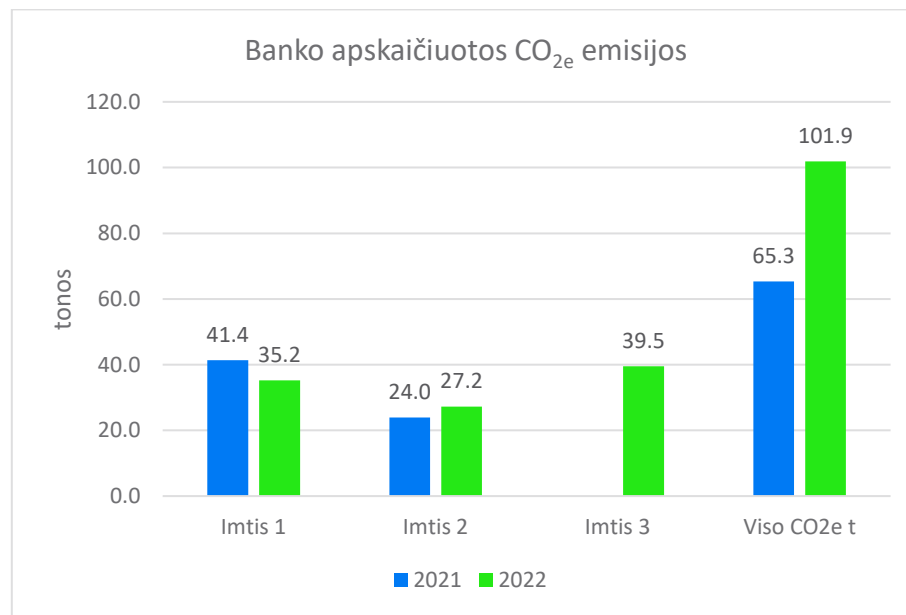
Skaičiuojant emisijas už 2022 m. prie jau skaičiuotų pagal „Greenhouse gas“ (angl. GHG) protokolą (1 ir 2 imtis) tiesioginių šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijų pagal protokolo 3 imtį papildomai įtrauktos šios emisijos: : verslo kelionės ir darbuotojų vykimai į darbą, atliekos, pirkimai. Bankas turi siekį iki 2025 metų suskaičiuoti visas savo emisijas pagal GHG protokolą. Šiuo metu to dėl duomenų trūkumo negali atlikti. Emisijų skaičiavimams naudoti Tarptautinės energetikos agentūros (angl. IEA) CO_{2e} (CO_{2e} – anglies dioksido ekvivalentas) koeficientai.

2 lentelė. Banko apskaičiuotos emisijos

GHG protokolas	Darbuotojai (mediana)	Imtis 1	Imtis 2	Imtis 3	Viso CO _{2e} t
2021 emisijos CO _{2e} t		41,4	24,0		65,3
Emisijos tenkančios 1 darbuotojui	64	0,6	0,4	0,0	1,0
2022 emisijos CO _{2e} t		35,2	27,2	39,5	101,9
Emisijos tenkančios darbuotojui	84	0,4	0,3	0,5	1,2

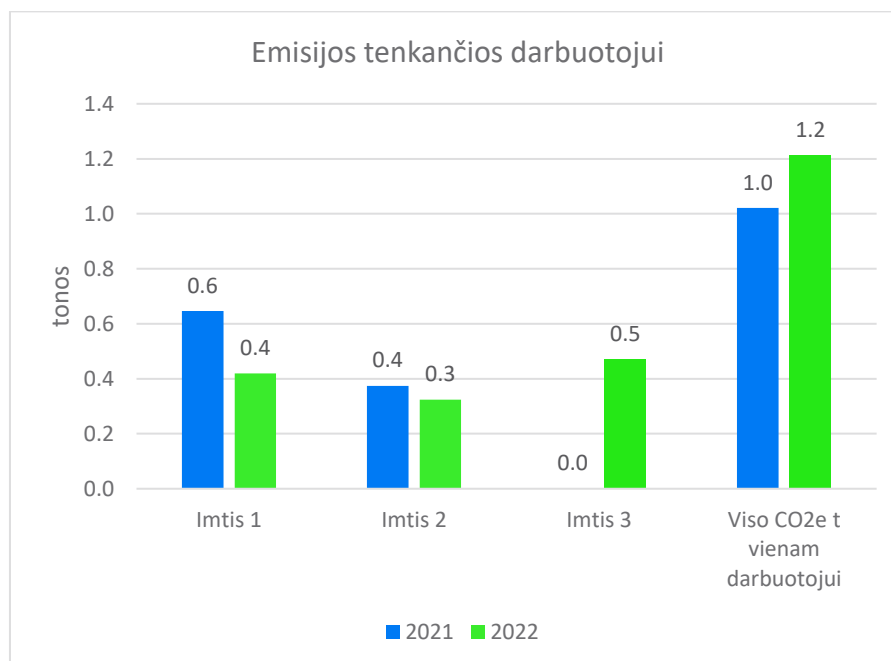
Bendrą apskaičiuotą emisijų kiekio padidėjimą lėmė pagal protokolo 3 imtį papildomai įtrauktos trys emisijos: verslo kelionės ir darbuotojų vykimai į darbą, atliekos, pirkimai. Pirmoje dalyje emisijos, nepaisant darbuotojų kiekio, sumažėjo. Tai pavyko pasiekti dėl iškastinio kuro vartojimo sumažinimo, kadangi darbuotojai sąmoningai pradėjo vengti nebūtinų kelionių,

taip pat dalis darbuotojų persėjo į elektrinius ar hibridinius automobilius. 2022 m. Banke buvo sumontuotos 2 elektrinių automobilių pakrovimo stotelės.

3 pav. Banko apskaičiuoto CO_{2e} emisijos tonomis

Bendroji emisija tenkanti vienam darbuotojui taip pat išaugo dėl 3 imties emisijų įtraukimo. Atsižvelgiant į atskiras imtis, matomas ženklus emisijų sumažėjimas 1 imtyje ir neženklus antroje. Tai rodo, kad Bankas efektyviau naudoja resursus didėjant tiek darbuotojų skaičiui, tiek ir paslaugų apimčiai.

4 pav. Emisijos tenkančios darbuotojui

Bankas supranta, kad kompensavimas nepanaikina taršos, tačiau tai yra būdas prisidėti prie globalių emisijų mažinimo sunkiai besivystančiose šalyse. Kompensacijai pasirinkta Jungtinių tautų klimato krizės švelninimo projektų platforma, iš kurios buvo išsirinktas projektas Malavyje.

Projektas prisideda prie aplinkosauginių, socialinių ir ekonominių problemų sprendimo. Projekto tikslas yra aprūpinti Malavio žmones specialaus dizaino iš molio drėbtomis krosnelėmis, kurias gamina patys malaviečiai. Dėl prastos ekonomikos (Malavis viena iš neturtingiausių pasaulio šalių) patys malaviečiai negali įsigyti tokių krosnelių, todėl degina įprastinius laužus tiesiog ant žemės, kuriuos naudoja ir maisto gamybai.

Tyrimais nustatyta, kad naudojant krosnelę reikia iki 70% mažiau medienos užverdant 1l vandens, lyginant su įprastiniu laužu. Tai leidžia sumažinti išmetamų dalelių kiekį - 46%, o anglies monoksido - 44%. Skaičiuojama, kad per metus vieno namų ūkio tarša sumažėja ~ 2 t CO_{2e}.

5 pav. Banko ŠESD kompensavimo sertifikatas

6.2 Materialumo vertinimas

Bankas 2022 m. pirmą kartą atlikdamas vertinimą nepalankiausiomis sąlygomis taip pat įvertino ir su tvarumu susijusią riziką. Testavimo tikslu sudarytas vienas bendrasis nepalankiausių sąlygų scenarijus (bendrasis scenarijus), skirtas testuoti visas rizikos rūšis.

Scenarijus numato pagrindinių ekonominių ir finansinių kintamųjų pokyčius, susiklosčius nepalankiai situacijai ir pasireiškus reikšmingoms rizikoms, kurioms Bankas yra jautrus. Scenarijus apima BVP, nedarbo lygio, nekilnojamojo turto kainų, vertybinių popierių kainų ir palūkanų normų pokyčius.

Scenarijus sudarytas iš trijų komponentų:

- Rusijos Federacijos karas Ukrainoje, nauji Covid-19 protrūkiai;
- IRT sutrikimai;
- Užsitęsęs tvarumo perėjimo scenarijus.

Scenarijuje taip pat vertinamos ir tvarumo rizikos keliamos pasekmės. Daroma prielaida, kad perėjimo prie žalios ekonomikos politikos veiksmai vėluoja, todėl įvedama griežtesnė politika, kad pasaulinis atšilimas būtų apribotas iki žemiau 2°C, kaip tai numatyta Paryžiaus susitarime. Modeliuojama, kad anglies dioksido šalinimo technologijų prieinamumas yra per

mažas, palyginti su poreikiu, todėl daroma prielaida, kad CO_{2e} taršos mokestis didės. Atsiradusios pereinamojo laikotarpio rizikos, turinčios įtakos visai ekonomikai, materializuojasi. Scenarijus neapima vėlesnio ekonomikos atsigavimo ir perėjimo prie žaliosios ekonomikos teikiamų naudų. Dėl tos pačios priežasties Scenarijuje į fizines rizikas neatsižvelgiama, nes per aptariamą laikotarpį jos nepasireišk. Atlikus analizę nenustatyta, kad trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu rizika – žema.

Bankas iki 2025 m. planuoja įvertinti viso portfelio su tvarumu susijusią riziką, identifikodamas didžiausią poveikį darančias sritis. Skaičiuojamas CO_{2e} pėdsakas už 2022 metus sudaro iki 5% Bankui tenkančių emisijų. Pagrindiniai Euro sistemoje taikomi su klimatu susijusios informacijos atskleidimo rodikliai yra vidutinis svertinis anglies dvideginio intensyvumas (angl. *Weighted Average Carbon Intensity, WACI*), bendras išmetamo anglies dvideginio kiekis ir anglies pėdsakas. Su klimatu susijusių finansinių duomenų darbo grupė (angl. *Task Force on Climate-Related Financial Disclosures, TCFD*) finansinio turto savininkams rekomenduoja taikyti visus tris rodiklius, kadangi šie rodikliai vieni kitus papildo ir užtikrina aukštą portfelių su klimato kaita susijusios rizikos ir poveikio klimatui skaidrumo lygį.